

Не можна допускати, щоб оцінювання
було виокремлено з педагогічного
процесу

В. Сухомлинський

Оцінювання як складова освітнього процесу

Н. Мейєр

Заступник з НВР
Любов НОВАК

Переорієнтація процесу навчання на розвиток особистості учня:

- на навчання самостійно оволодівати новими знаннями,
- на формування функціональних (умінням оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом),
- мотиваційних (пов'язані з інтересами і вибором особистості)
- соціальних (пов'язані з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства) компетентностей.
- уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання

Результати навчання. Компетентності

- Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна;
- інформаційно-комунікаційна;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна;
- підприємливість і фінансова грамотність

Критерії оцінювання на основі очікуваних результатів навчання, які прописані в програмі і скеровані на навчання учня, а не на заробляння ним оцінок

- Тема 1. УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ ЗА КУРС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
- **Очікувані результати** навчання здобувачів освіти
- **відтворює** послідовність чисел у межах мільйона;
- **читає і записує** числа та дроби;
- **порівнює** числа та дроби з однаковими знаменниками;
- **володіє** навичками ...
- **розуміє** спосіб одержання дроби, суть чисельника і знаменника дроби;
- **застосовує** правила знаходження дроби ...
- **знає** одиниці вимірювання довжини, маси, місткості, часу ...
- **вимірює і порівнює** величини: довжину, масу, місткість, час;
- **перетворює** величини...

виконує арифметичні дії з іменованими числами;

записує математичні вирази і твердження, **знаходить** значення числового виразу та буквеного виразу із заданим значенням букви;

розв'язує рівняння з одним невідомим на основі ...

перевіряє, що одержане значення невідомого є розв'язком рівняння;

розпізнає і класифікує геометричні фігури за істотними ознаками;

називає істотні ознаки прямокутника (квадрата);

будує прямокутник (квадрат); коло, круг ...

знаходить периметр многокутника та площу прямокутника ...

В кожного живе Сила

- *«Я вірю в те, що в середині кожного з нас живе **Сила**, здатна вказати нам шлях до прекрасного: міцного здоров'я, ідеальних взаємовідносин, блискучої кар'єри та процвітання в будь-якій сфері життя».*

Луїза Хей

Оцінювання результатів навчання учнів у ЗЗСО урегульовано такими документами:

- Закон України [«Про повну загальну середню освіту»](#) (стаття 17);
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу
- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів.
- Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти.
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (чинні для 7–11 класів);
- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти;
- Інструкція з ведення класного журналу 5–11(12)-х класів .

Розгадайте ребус

НУШ - навчання заради знань, а
не балів.

Сильні сторони
сучасних учнів:

Швидкість сприйняття.

Мобільність.

Життя в декількох
вимірах.

Багатофункціональність.

Відкритість.

Турбота про планету.

Відсутність
агресивності.

Слабкі сторони:

- **Залежність від технологій** – віртуальна реальність поглинає їх, і може стати в'язницею
- **Поверховість** – менше пишуть від руки
- **Втрата важливих навичок** - втрачають здатність вчити напам'ять
- **Емоційна бідність** – невміння висловлювати свої емоції і контролювати їх

Сучасні підходи до оцінювання згідно з НУШ:

1. Сучасні принципи освіти:

особистісно зорієнтований, компетентнісний підхід, педагогіка партнерства; принципи академічної доброчесності тощо.

2. **Поєднання** формувального, поточного й підсумкового оцінювання.

3. **Наголос** на діагностико-корегувальну, мотиваційно-стимулюючу та прогностичну функції оцінювання.

4. **Формування** у здобувачів освіти оцінювально-критеріальної компетентності задля здійснення само- та взаємооцінювання.

5. **Різноманітність форм** та методів оцінювання

6. **Використання** сучасних технологій оцінювання: ІКТ, рейтингова система, портфоліо тощо.

Дотримання учнями принципів доброчесності

STOP

НЕДОПУСТИМИ ТАКІ ЯВИЩА

PLAGIAT

КОПІЮВАННЯ ЧУЖОЇ РОБОТИ
(ЯК БЕЗ, ТАК І З ВІДОМО) ТА
ОПРИЛЮДНЕННЯ ЇЇ ПІД СВОЇМ
ІМЕНЕМ

ПРЕДСТАВЛЕННЯ СУМІШІ ВЛАСНИХ ТА
ЗАПОЗИЧЕНИХ У ІНШИХ АРГУМЕНТІВ
БЕЗ НАЛЕЖНОГО ЦИТУВАННЯ ДЖЕРЕЛ

ПЕРЕФРАЗУВАННЯ ЧУЖОЇ РОБОТИ БЕЗ
НАЛЕЖНО ОФОРМЛЕНОГО ПОСИЛАННЯ
НА ОРИГІНАЛЬНОГО АВТОРА АБО
ВИДАВЦЯ

СПИСУВАННЯ

- У разі порушення учнями принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, **учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності**

- **Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі, батькам або іншим законним представникам.**

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є

• **Поточне** –

допомогти усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Тобто основна функція поточного оцінювання - навчальна

Формувальне –

самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем з використанням різних інструментів

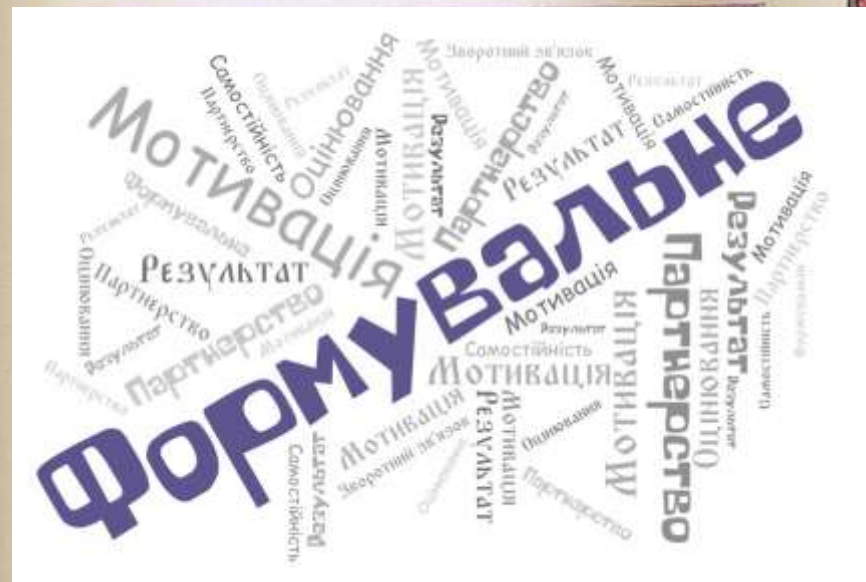
Підсумкове –

отримати дані про рівень досягнення учнівством навчальних результатів

(тематичне, семестрове. річне), (рівнева/12-бальна шкала)

Формувальне оцінювання - оцінювання для поліпшення навчання.

- Формувальне оцінювання створює можливість учителю відслідковувати процес просування учня до навчальних цілей і вчасно вносити корективи в навчальний процес. Для учня формувальне оцінювання слугує рекомендацією до дії, а не педагогічним вироком

Формувальне оцінювання – засіб підтримки учнів

- Йдеться про надання усного (переважно) та письмового зворотного зв'язку, індивідуальні та групові консультації щодо допомоги у виправленні типових помилок, надання порад щодо подальшого навчання.

Формувальне або формативне, формуюче, формаційне оцінювання називають ще ***оцінюванням для поліпшення навчання.***

Формувальне оцінювання – це про те...

- як **формується та зростає** дитина в навчальному матеріалі. Тут **вчитель** не лише спостерігає, а й **підкріплює, коригує, допомагає, тобто встановлює зворотній зв'язок**. **Дбає, щоб якомога покращити освітній процес, досягти поставлених цілей**. **Мотивує до здобуття знань**.

Сутність формувального оцінювання порівнюють з діями і кроками, які робить художник в процесі творення картини.

Отже ми вимірюємо процес, а не результат – це і є формувальне оцінювання.

Формувальне оцінювання має мотивувати і надихати дитину на вияв власних здобутків

При формувальному оцінюванні немає кращих чи гірших учнів: у всіх дітей різні стартові можливості, і ми не порівнюємо дітей між собою, а звертаємо увагу на досягнення дитини лише в порівнянні із її стартовими умовами.

Інструменти формувального оцінювання

- портфоліо,
- листи самооцінювання
- інтелект-карти,
- незакінчені речення
- лист індивідуальних досягнень
- драбина успіху
- умовні позначки
- завдання - пастки
- тестування
- емоційний вираз
- Техніка “Дві зірки”
- Техніка «Вимірювання температури»
- Картки
- Техніка “Світлофор”
- *Карта понять*
(ментальна карта)
- Техніка «сигнали рукою»

Зразки мотивуючих взаємодіючих формувальних оцінок

Низький рівень (відтворення)

Середній (розуміння сприйнятого)

Зразки мотивуючих взаємодіючих формувальних оцінок

Достатній рівень (застосування знань)

Високий рівень (вияв творчих здібностей)

Формувальне оцінювання схоже на полив рослин

- На думку Наталії Морзе, Барна О.В., Вембер В.П.: «Якщо уявити учнів в образі рослин, то зовнішня (підсумкова) оцінка, прийнятна для традиційного навчання, – це процес простого вимірювання їх зросту. Результати вимірювань будуть цікавими для порівняння та аналізу, але вони самі по собі не впливають на ріст рослин. Формувальне оцінювання, навпаки, схоже на підживлення і полив рослин. Тим самим безпосередньо впливає на їх ріст»

Формувальне оцінювання підтримує впевненість учнів

- Активне застосування методики ФО є одним із чинників якісної освіти
- Формувальне оцінювання** підтримує впевненість учнів у тому, що кожен із них здатен покращити свої результати

У процесі формувального оцінювання **формується** культура спільного обговорення у класі, розвиваються навички критичного і творчого мислення, а також формується середовище, що заохочує учнів запитувати.

Сучасне оцінювання має допомагати учнівству

Формувати впевненість у собі

Вчитися взаємооцінюванню

Акцентувати увагу на сильних сторонах, а не на помилках

Брати участь у процесі власного навчання, зрозуміти в яких видах діяльності є успіхи

Вчитися самостійно оцінювати свої досягнення та поступ

Вчитися ставити мету й обирати засоби для її досягнення

Визначити чого вони не знають, чи не вміють робити

Об'єктивність і точність поточних оцінок забезпечуються такими критеріями:

- **якість знань** (міцність, повнота, глибина, узагальненість, системність, дієвість)
- **сформованість** ключових і предметних компетентностей, способів навчальної діяльності (виконання за зразком, за аналогією, в нових ситуаціях)
- **досвід** елементарної творчої діяльності (частково-пошуковий і пошуковий рівні)
- **досвід** емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього світу, до інших людей, до самого себе

Підсумкове

- Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. При виставленні річної оцінки **мають враховуватися**:
  - **важливість тем**, які вивчались у I та II семестрах;
  - **тривалість їх** вивчення та складність змісту;
  - **динаміка** особистих навчальних досягнень учня з предмета протягом року;
  - **уміння застосовувати** учнем набуті протягом навчального року знання тощо.

оцінювання: річне

- Річна оцінка **не обов'язково** є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри.
  - Семестрова і річна оцінки **можуть підлягати коригуванню**.
- **Підвищення** результатів семестрового оцінювання шляхом коригування **не дає підстав** для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

Підсумкове оцінювання у 5-6 класах. Свідоцтво досягнень.

- Заклад може здійснювати оцінювання за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за власною шкалою.
- Оцінка за семестр ставиться за результатами **ТО** та контролю **груп загальних результатів**, визначених Держстандартом, та відображається у класному журналі (в окремих колонках) та Свідоцтві досягнень. .
- У Свідоцтві досягнень відображають результати НД учнів **з усіх навчальних предметів** та інтегрованих курсів, визначених ОП закладу.
- Якщо рівень результатів навчання учнів визначити неможливо (через тривалу відсутність) у журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а))

Підсумкове оцінювання у 5-6 класах. Свідоцтво

Характеристика результатів навчальної діяльності

Навчальний предмет/ інтегрований курс	Результати навчання	Результати навчальних досягнень		
		I семестр	II семестр	Рік
Українська мова	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Українська література	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання			

Характеристика результатів навчальної діяльності

Математика	Опрацьовує проблемні ситуації та створює математичні моделі			
	Розв'язує математичні задачі			
	Критично оцінює результати розв'язання проблемних ситуацій			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Пізнаємо природу	Проводить дослідження природи			
	Опрацьовує та використовує інформацію			
	Усвідомлює закономірності природи			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Географія	Працює з картографічними, статистичними матеріалами			
	Точне вживання географічної та картографічної термінології			
	Самостійно відповідає на питання, орієнтується у матеріалі			
	Загальна оцінка результатів навчання			
Історія України. Всесвітня історія	Орієнтується в історичному часі й просторі			
	Працює з інформацією історичного змісту			
	Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність			
	Загальна оцінка результатів навчання			

Підсумкове оцінювання у 5-6 класах. Свідоцтво

«Характеристика навчальної діяльності» відображає перелік **наскрізних умінь школярів**, визначених Держстандартом.

Ця таблиця заповнюється класним керівником **після завершення навчального року** або в разі зміни учнем закладу освіти.

№ з/п	Характеристика результатів навчання	Сформовано (√) Формується
1.	Виявляє інтерес до навчання	
2.	Виявляє розуміння прочитаного	
3.	Висловлює власну думку	
4.	Критично та системно мислить	
5.	Логічно обґрунтовує власну позицію	
6.	Діє творчо	
7.	Виявляє ініціативу в процесі навчання	
8.	Конструктивно керує емоціями	
9.	Оцінює ризики	
10.	Самостійно приймає рішення	
11.	Розв'язує проблеми	
12.	Співпрацює з іншими	

Батьки можуть бути залученні до оцінювання

Свідоцтво досягнень
підписують
учитель/учителька і батьки

- За бажанням батьки можуть залишити свій коментар у свідоцтві у графі «Побажання батьків»
- Батьки, чиї діти навчаються дистанційно чи у змішаній формі, є джерелом інформації про формування наскрізних умінь у дитини, проте свідоцтво досягнень у будь-якому разі заповнює педагог.

Освіта – наш пропуск в майбутнє

“

Освіта - це наш пропуск
в майбутнє, адже
завтрашній день
належить тим, хто
приготувався до нього
сьогодні.

МАЛКОЛЬМ ІКС-

*Бути вчителем - це відчувати
свою відповідальність.
Пишатися кожною перемогою,
здобутою учнями.
Усвідомлювати, що, кладучи свою цеглу,
ти допомагаєш будувати світ.*

Антуан де Сент-Екзюпері

An open notebook with a red cover and a patterned spine is placed on a wooden desk. The left page features a photograph of a golden wheat field under a bright blue sky with scattered white clouds. The right page has a photograph of a lush green forest with sunlight filtering through the trees. A red pencil is tucked under the left page, and a blue and red paper clip is attached to the top right corner of the notebook. A pink paper clip is on the bottom left, and a small decorative object is on the bottom right.

ЩИРО ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

**Бажаю вам гарного
дня! Мирного неба
над головою!**